

DEBRECZENI SZEMLE

IRODALMI, SZINHÁZI, ZENEI ÉS KÉPZŐMŰVÉSZETI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 12 korona.
 Fel évre 6 „
 Negyed évre 3 „
 Vidéki előfizetők bélyegköltsége egész évre 2 K.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Simonffy-utca 1.c földszint balra. (Piac felől 3-ik ajtó.)

Hirdetések feladhatók a városi nyomdában Dózsa György könyvelő kezéhez is.

LINOLEUM ÁRUHÁZ. LINOLEUM ÁRUHÁZ

PIAC-U. 58. sz. alá helyeztetett át

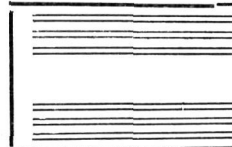


Haas Lipót

Linoleum, viaszosvászon s gummiárú gyári raktára.

TELEFON 644.

Dr. SZTANKAY ABA



gyógyszerész és a bölcsészet tudora volt tanárságát ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe a modern kor igényeinek megfelelő :-: :-: berendezésű :-: s felszerelt gyógyszerárát. :-:

Szt. Anna-u. és Attila-tér sarok. - Gyógyszertár a „Nádor“-hoz.

**Elegáns párisi kalapok
 GOLDMARK**

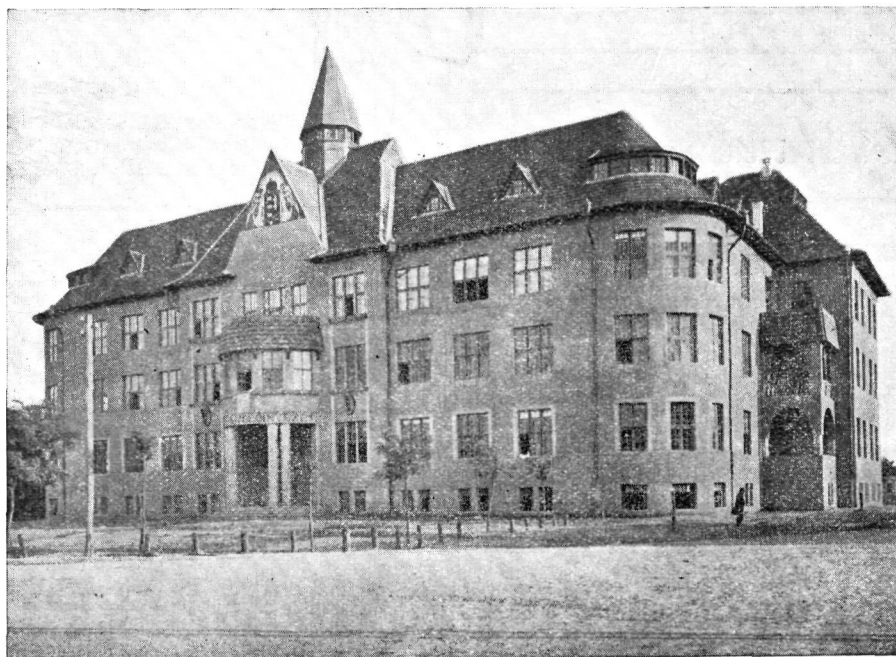
Szt.-Anna 3. sz. a. üzletében szerezhetők be.

Kérem a kirakatot megtekinteni, hol a legújabb divatu női kalapok láthatók.

**DONOGAN ÉS SOMOSSY
 DEBRECZENBEN, KISTEMPLOM-BAZÁR.**

Menyasszonyi kelengye. Kész fehérnemű. Női divat és szőnyegáruház.

SZABOTT ÁRAK!! ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS!!



A debreczeni DEMKE internátus, mely leánygimnázium lesz.



Mihalovits Jenő

Kigyó-gyógyszertárát
junius hónap közepén
Piac- és Széchenyi-u.
sarok (a volt Máyer-
féle üzlet) helyiségeibe

++++ helyezi át. +++++

Nagyobb vételek folytán legújabb divatu
gyapju szöveteket

férfi ruhára és legfinomabb női costüm
szöveteket mesés olósó árakban ajánlja

Domán és Kurz

posztó nagykereskedő. — Debreczen,
Piac-utca 49. sz. Főpostával szemben.

Maradékok féláron. ++++ Maradékok féláron.

Moskovits József uri szabó, Piac-utca 26. szám. Városi új bérház.	Moskovits József uri szabó, Piac-utca 26. szám. Városi új bérház.
Valódi angol- szövetekből leg- elegánsabb uri ru- > hákat készít: <	

Hirdessen a Debreczeni Szemlében!

Nem fáj a feje másnap ha
Littke pezsgőt iszik



ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR DEBRECZENBEN.

Piac-utca 16. szám, saját palota.

Alaptőke 2.400.000 K. Tartalékok: 1.400.000 K. Betét-
állomány nyolcmillió korona.

Érdekközösségben a Pesti magyar kereskedelmi bankkal.

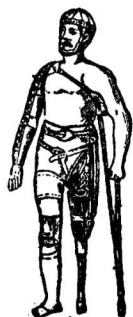
Üzletágai: Takarékbetétek, csekszámlák. Váltóleszámitolás, törlesztéses és
jelzálogkölcsonők. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdéi megbízások, hitel-
levelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árúkra. Saját árúraktár,
Safe-deposit (magánletét pénztár).

Affiliált intézetei: Kábel takarékpénztár r.-t., Náudvari takarékpénztár
r.-t., Hajdunánási gazdasági bank r.-t., Fióktelep Vámospércs.

Ifju és szép lesz Ön is, ha a

Z E I D I J J E

eredeti keleti arccémet és szappant használja. Próbátégely 80 fillér,
Kettőtégely K 1.60, nagy aranytégely K 2.40, szappan K 1, mosópor
K 1.50, puder (fehér, rózsás, és crème) a 2 K. Fleur de Roses „Zeidijje”
(3 K), egy teljesen ártatlan piros színű rózsafesték, amelyet kiválóan
használhatnak sápadt arcú nők. Előnye, hogy az arc mesterséges színét
el nem árulja. — Kapható minden gyógyszertárban, drogeria és illat-
szertárban. Sokszorosan kitüntetve. Utánzattól óva intünk. **Egyedüli**
előállító: Parfümerie Orientale „Zeidijje” G. Proche Breka
Bosznia. Főraktár a Török gyógyszertárban Budapest.



KEZTYÜK, KÖTSZEREK
BETEGÁPOLÁSI CIKKEK LEG-
NAGYOBB VÁLASZTÉKBAN:

Schön Sándor

kesztyű, kötszer- és orvosi
műszertárban

Piac-utca 26. sz. előtti barakból áthelyezett Piac-
és Csapó-utca sarkán lévő volt Kálnal-féle üzlet-
helyiségbe a BIKÁ-SZÁLLODÁVAL szemben. ++++

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

TERMÉSZETES ÉGVÉNYES
SAVANYUVIZ.

„NAGY” PENSIO, DEBRECZEN, PIAC-U. 59

(Steinfeld palota). A város legszebb helyén, fővárosok mintájára legfényesebben berendezett kényelmes szo-
bákkal, gyönyörű hall, fényes, tágas ebédlő, fürdők, helyi és interurban telefon (szám 11—64.). Ebéd- és vacsora
abonnoment. Átutazásban levők részére is szobák, valamint table d' hôte szervizelés. ooooooooooooooooooooo

MÉRSÉKELT ÁRAK. KITÜNŐ KONYHA. EBÉDIDŐ 12—2 ÓRÁIG. VACSORAIDŐ fél 8—9 ÓRÁIG.

Jegyzetek.

Az elmúlt hétnek nincs olyan jelentős eseménye, mely hamarosan levenné a Kossuth-gyász, mint témát.

Kossuth Lajos Tódor nyilatkozata, melynek azóta megtörtént cáfolata nem egyéb, mint udvariassági ténykedése rávilágít a magyar viszonyokra.

Kossuth Ferenc lázas állapotában eltépte a családi végrendeletét, a függetlenségi párt pedig szétszagatta politikai végrendeletét.

A sirja körüli marakodás, — melyből *Apponyi* gróf főri alakja ragyog ki tisztán csak, — nem csoda, ha Kossuth Lajos Tódort is elkedvetlenítették. És Rákosi Jenő szép cikkének értékéből mit sem von le az udvariassági szempontokból készült cáfolat.

És ez nem politika kérem. Ez egy kicsit filozofia, mondjuk 25 százalékban, 75 percentben meg szégyen.

*

Forgatom a világhírű külföldi lapoknak csak most idekerült számaikat. Valamennyi, a lap legelőkelőbb helyén, tartós témaszeretettel, a kiválóan nagy szellemi előkelőségek iránti legteljesebb elismeréssel, bucsuztatja udvardi és kossuti *Kossuth* Ferencet, aki egy kicsit magyar miniszter is volt, mellékesen megjegyezve a *Kossuth* Lajos fia és egykor az osztatlan 48-as politikai párt vezére is. De első sorban és mindenképp felett *Kossuth* Ferenc.

Az önző, kicsinyes napi politika sodrából az ő emberi és politikai babérkoszorúja nagyon megtépetten került ki és a legkisebb vád ellene az volt, hogy lejáratta a *Kossuth*-kultuszt s hogy sokat ártott a *Kossuth*-névnek politikai szereplésével.

Hogy miniszteri pozícióját vagyonszerzésre használta fel, hogy pazarló életmódot folytatott s hogy az egykori időkben lecsuszott politikai *Zoltánok* valóságos *Deák* *Ferenck* és *Bismarkok* voltak hozzá, ezek a vádak a gyöngédebb rágalmozások közé tartoztak csupán.

Dehát Magyarországon ezt így szokták.

A való igazság pedig az, hogy minden tekintetben méltó fia volt édes apjának, nyugateurópai műveltségével, kiváló szellemi potenciájával egyike volt kora legnagyobb államférfiának.

És soha méltatlanabb egyetlen nagyjához sem volt a magyar nemzet, mint ő hozzá, akinek nagy része volt abban, hogy a függetlenségi politika a gyakorlati téren is érvényesülhetett s hogy annak szociális törekvései eredményeket is tudhat felmutatni.

Dehát Magyarországon, hogy ezt el is ismerjék, ahhoz legelébb is meg kell hálnia az illetőnek, akinek valódi érdeke együtt nő az iramló évtizedekkel s akiről elfogulatlan bírálatot csak a halála után következő századok történetirői szoktak mondani.

*

Kossuth Ferenc életének legutolsó apró kis epizódjáról is beszámoltak a héten megjelent napilapok.

E sorok krónikáirójának nehéz lenne *Kossuth* Ferencről akármilyen változatban is újat mondani. Mi csupán annak a kijelentésére szorítkozunk, hogy az elhunyt nagy államférfiúról megalkotott véleményünk nem olyan újszerű, mint most az ő halála után sok ellenzéki lapé is. Eltekintve minden politikai pártállástól, mi a magunk részéről a legnagyobb magyar államférfiak egyik legelsőjének tartottuk

Kossuth Ferencet akkor is, mikor a politikai gyűlés leherbertezte nagy szellemi kincsét pocsekul leértékelte, nagy európerségét megtagadta és önzetlenségét a leggyalázatosabb vádakkal illette.

És nem azért bucsuztatjuk őt, úgy mint a művelt világ egyik legkiválóbb államférfiát, mert valami illogikátlan szállóige azt tartja, hogy a halottakról csak jót szabad írni (vagy semmit). A politikai elfogultságok legádázabb harcai közt e sorok írója volt az, aki a függetlenségi párt egykori kettőválása után *Kossuth* Ferenc mellett szállt sikra a szolgabíró-diktátorral *Justt*al szemben.

Kossuth Ferenc tragikumának egyetlen oka a megnemértés volt. Nyugateurópai műveltségű koponyájára nem illett a struccollas *Kossuth* kalap, a körülötte levő levegőből hiányzott a tisztult izlés, amely nemcsak a *Kossuth*-nóta taktusait tartja műremeknek. Magvatlan, meddő méhü közjogi viták kellős közepébe került Magyarországra a kihajtott *Petőfi*-galléros, bokrétás, aranyrojtos nyakkendő *Papp* *Élekek* közé.

Az a modern, művelt, intellektuális erőben lelkedző korszak, mely most is csak lomha lépésekkel közeledik Magyarország felé, még csak nem is pitymallott, mikor ő két évtizeddel ezelőtt hozzánk jött. Egy-két lidércfénye villodzott csak csak az elkövetkezendő új korszaknak, melynek fényét ő hajnalhasadás virradatfényének látta.

Nem igaz az, hogy nagy emberek csinálnak óriás időket, csak nagy korszakok szülnek nagy embereket *Kossuth* Ferenc hatalmas egyénisége, nagy talentuma, szellemi kiválósága mind lekötött erők maradtak ebben a vérszegény, sápkóros, önzésében túltengő korszakban. Bár adminisztrálni tudta is magát, nem tudta nagy értékeit érvényesíteni. Mindenütt beleütközött hitvány korának siralmas akadályába, a féktelen emberi rossz tulajdonságok sarokköveibe. Saját pártja nem értette meg a gyakorlati politikában nagyon is üdvös opportunizmusát, finom, művelt lelkének körültekintő gondosságait.

És gyakran győzött felette a boros hordó tetejéről rikoltozó kortes-szitok, a bunaszagu hazafias frázis.

Most, hogy meghalt, dicsőítik még legádázabb ellenségei is. Most már az életben maradtak becsületének, szellemi értékességeinek a lemarásáról van szó. Nem akartunk a gyászos hangulatok megzavarói lenni, de most mindezeket jól esett nekünk elmondani.

Spectátor.

KRÓNIKA.

Veracruz egyetlen magyarja.

Regény az életből.

Debreczen, 1914 május 21.

A mexikói bonyodalmakról folyt a szóbeszéd a kávéházi törzsasztalnál, melyet tulnyomó számban levő orvosai révén „*orvos asztal*”-nak nevez a debreczeni közvélemény.

Az Egyesült államok és Huerta közt keletkezett konfliktus eshetőségeiről beszélgettek a jelenlévők s a blokád alá vett *Veracruz* jövődjéről. Ekkor történt, hogy a nagy társa ág egyik mindennapos tagja, *dr. T. I.*, az ostrom alá került *Veracruz*zsal kapcsolatosan elmondott egy érdekes történetet erről a városról s illetve annak a 80-as években *egyetlen magyar lakosáról*.

Dr. T. fiatal korában bejárta három világrész valamennyi híresebb nagyvárosait. A hat nyelven beszélő orvos a nyolcvanas években New-Yorkban volt medikus s az ottani egyetem küldöttjeként részt vett egy expedicióban, melynek tagjai a sárgaláz tanulmányozásával voltak megbízva. Eme tanulmányútja alkalmával került Veracruzba egy rekkenő hőségű napon.

És itt átadjuk a szót a messze idegenben járt elbeszélőnek.

*

...Gyilkos hőség uralkodott a város utcáin. Az expedíció tagjai a város legnagyobb kórházában voltak szállva s a leeresztett ablakfüggönyök oltalma alatt heverésztek az ideiglenes szállásnak átalakított egyik kórteremben. Ugy terveztük, hogy este felé, ha a hőség alább száll, indulunk tovább, miután e helyen küldetésünket befejeztük.

Én, mint az expedíció legfiatalabb, nyughatatlan vérű tagja, nem vettem részt társaim ebédutáni pihenésében, hanem könnyedén öltözötten sétára indultam a város előttünk, pár napi ott tartózkodás után eléggé ismert nagyobb, főbb utcáin.

Nem messze a kórháztól egy, a mi cukrászdáinkhoz hasonló üzlethelyiségre akadtam, ahol a süteményeken kívül hűsítő italokat is kiszolgáltak. Az utcán a nagy hőség miatt alig volt valamelyes forgalom. A cukrászda ajtajában egy hatalmasan megtermett, derékig érő hosszú szakállu, a mi méreteink szerint óriási sróf-hajszu ember fogadott, katonásan szabott, talpalós fehér vászon nadrágban, mely egész leért, sőt buggyt vetett hánespapucsain. Tarka, szélesen kihajtott galléru puha inge láttatni engedte hatalmas domboru mellkasait. Színesen himzett nadrágtartó s fehér fringiai szabásu vászon-sapka, a végén piros bojtjal, egészítette ki öltönyt. Kis kurtaszáru pipájából vígan eregette a füstkarikákat s bár készséges udvariassággal, de minden alázatosság nélkül állott félre az utból, mikor cukrászdájába betértem. Illedelmesen válaszolt angol nyelvű üdvözlésemre, de nem a legfürgébben szolgálta ki az általam rendelt hűsítő italt.

Helyet foglalván a bambusz-nádból font asztal mellett, egyik angol nyelvű ujság olvasásába kezdtem, melyet magammal hoztam aznapi postánkból. Az én herkulesi termetű emberem elébb újra kiállott az ajtóba füstölni, majd mikor kiszivta a pipát, bejött hozzám. Az angol ujság láttára angolul kérdezett:

— Az Államokból jött?

— Igen! — mondtam s azzal, elejét akarván vágni a további csevegésnek, belemerültem az angol ujság apróbetűs hasábjába.

Az én emberem azonban nem akarta észrevenni kitérő válaszomat.

— Melyikből való? (Már t. i. államból.)

— Én európai vagyok, — feleltem — nagyon messze fekszik az én hazám — válaszoltam s jogosan gondoltam, hogy a további kérdezősködésnek most már vége lesz.

— Én is ismerős vagyok arra, — felelte az én emberem...

Nagy fekete szemei elkalandoztak valami nagy távolságokra...

— De az én hazámban aligha járt az ur, — tette hozzá.

— Talán francia, — szóltam most már franciául.

— Nem, — válaszolt németül.

— Érdekes, — mondtam most már én is németül, — de én egy bár híres, de nem nagy számú nemzetnek vagyok tagja. Erről a nemzetről azonban itt keve-

set tudhatnak maguk, jó barátom. Hát vajjon hallott-e valamit Magyarországról?!

Hát azt csak látni kellett volna, amint kiperdült az én emberem az áruasztal mellől, ahol beszélgetés közben rakosgatott egyet s mást.

— Hogy az én jó Istenem áldja meg, csak nem magyar?! — Ezt már magyarul kiáltotta.

— De az vagyok, — feleltem s már erősen szorítottam is a nagy ember elém nyújtott kérges kezét. A másik pillanatban már körül is karolt, hogy csak úgy ropogtak a bordáim.

— Hát úgy tudja meg kedves uramöcsém, hogy éppen *tíz esztendeje* nem hallottam ebben a fészekben magyar szót. De magam is csak néha eresztettem szélnek *nagy bajok* alkalmával egy „*Én Istenem*“ sóhajtást vagy *káromkodtam* egyet magyarul, amugy kacskaringósan. Mert huszárörmester voltam én s a Miksa császár regimentjével kerültem ide. Egyébként Borsod a hazám. Innen Sárosmegyébe kerültem s ott lettem verbunkos huszár. A nevem *Szabó József* volt, most meg *Jose Sartore*. A „*nagy szerencsétlenség*“ után itt maradtam egy leányért, akinek az apja alapította ezt az üzletet.

— De hát csak vannak itt honfi társai, akikkel néha elbeszélgethet a messzi fekvő hazáról?

— Nincs itt Veracruzban egyetlen teremtett lélek se magyar. Magam maradtam itt egyedül.

Ezután kikiabált az udvarra, honnan rövid idő múlva beszállingózott három gyerek. Két fiu s egy leány. A leány az anyja kezét fogta. Mind a négyen inkább cigánygyermek s cigányasszony benyomását tették rám. Bemutogatta őket s nagyban magyarázta nekik, hogy én az ő hazájából való vagyok...

Valamennyire alábbszállott a hőség... Készülődtem én is. Az én Jose Sartorem s ahogy se akart fizetést elfogadni, egy pár finom európai szivart azonban már nem volt lelke visszautasítani. Így bucsuztunk...

Mikor a kórház kapuján befordultam, visszatekin tettem. Szabó József ott állott az ajtóban s felém intgetett a sapkájával. Ő, Veracruz egyetlen magyarja a magyarok Istenének 1885-iki esztendejében.

Szy. Z.

VIRÁZGÓ MÁJUS . . .

A Debreczeni Szemle számára írta: K. Mihelyi Elvira.

*Virágzó május vágya, álma,
Az én szivemből hol marad?
Hol van a tűz, mely egykor régen
Lángba borítá dalomat?*

*Hol van a sziv, mely viszhangjával
Énhozzám visszadobogott?
Hol vannak a bűbajos éjek,
Pirosan izzó hajnalok?*

*Szegény fáradt sziv, hü pajtásom
Csitulj, csitulj csak csöndesen —
A régi álmok tűzét, vágyát
Én mindhiába keresem . . .*

*Hiába nyíl a nárcisz, jácmin,
Már nem disziti kebelem.
Az álmok hervadó emlékét
Én csak sirokra hinthelem . . .*



SAISON.

Sorozás.

Pár nap mulva az egész országban befejezést nyer a sorozás és csalhatatlan számok fogják bizonyítani, hogy „virág vagy-e hazám ifjúsága?” Ezek a számok, sajnos, minden évben szomorubbak s mindinkább közelednek a minimum felé. És bizony nem csak a katonaságra alkalmas testek fogyatkoznak, de elmulik lassan a katonaságot való rajongás is (természetesen nem szólok a „háztartási munkásnők” igen tekintélyes és igen szenvedélyes csoportjáról).

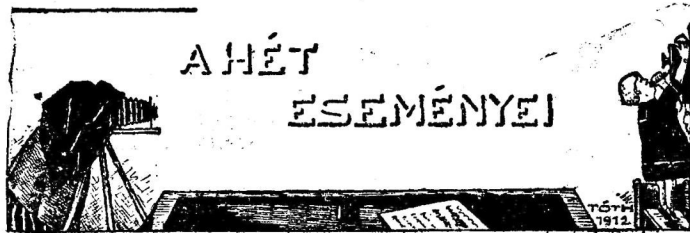
Az élet rövidsége és nehézsége, a mai korban sokkal inkább aláhuzott fogalmak, hogysen az a legszebb időből kikapott 3 év, mit a katonaságnál kell tölteni, szimpatiára tarthasson számot. Az a regényesség is lekopott rég a katonaságról, mi még nagyanyáink korában körülöngte s szenzáció számba megy az olyan eset, hogy valamely legény öngyilkosságra szánja magát, mert nem lett katona. Az ellenkezője talán fel sem tűnne. Bizonyítják azok a leleplezések, mely egy-egy katonaszabadító szövetkezetnek üzemleit hozzák felszínre.

A sorozás körül is mindinkább fogyóban van a poézis. A legények nem virtuskodva mennek, de inkább szorongva s bizony kapósabb ma az olyan fiú, aki hadmentességi adót fizet. Az igaz, hogy akinek kalapján ott virít a piros pántlika, és rábigyesheti a „Besoroztatott” cédulát, mit élelmes vállalkozók 10 kemény fillérért árusítanak, az olyik legény azután ugyancsak mutogatja a virtust, de gyanus, hogy nem-e elkeseredését akarja elnyomni vele. Szegénynek még csak az az elégtétele sincs, hogy a többiek irigyeljék. Inkább szánják.

Már régóta gyűjtögetem a népdalokat. Nem a Fráter, Balázs Árpád, Sas Nácinak a néphez is elkerült magyar nótáit, de azokat, amelyek itt fakadnak a paraszt leányok és legények nótás kedvéből. A katona nótákat, melyeket baka, huszár hozzátartozójuk hoz haza a kaszárnyából, szivesen veszi át a civil fiataság is. A sorozási nóták is kedveltek. Jobbára egy kaptára fabrikálják és majd mindjében igen sajnálja magát a besorozott legény. Nem igen hallani amolyan „marad itthon kettő, három nyomorult” feléket. Csupa „Gyöngye vállam feltöri majd a fegyver”, „Fujja a szél, lengeti (t. i. a faágát), katonának kell menni, Három évig de sokat kell szenvedni”.

Skicces könyvemben feljegyezgettem egy pár sorozási humoros epizódot. Most azt se igen hallok. Ha valaki megirná egy-egy ilyen esetet, nagy köszönettel venném. Legalább megcáfolna vele, hogy kezd eltűnni a nép köréből a poézis.

Tárnai Iván.



— Az öreg Kollegium ősi falai közül kiköltözött a gimnázium, a középiskolai oktatás eme fontos szerve, mely régen egy magában képviselte a tudományos pálpakra való készülődést. A debreczeni református gimnázium olyan multtál rendelkezik, mint az országnak talán egyetlen tanintézeete sem. Évszázadokra visszamenőleg dolgozott a magyar kulturális fejlődés jóvoltáért s bizony nem lett volna felesleges jó cselekedet,

ha a mostani alkalomból megiratta volna az ezen iskolát fenntartó egyesület a debreczeni kollegiumi középiskolák történetét. Na de, ami késik, nem mulik... Országosan nagy ünnepség számba ment a Péterfi-utcai új, minden ízében modern berendezésű iskola-palotába való beköltözés. Volt bankett is, amelyen annyian voltak, hogy még a Magyar Imre országos hírvézenekarának se tudtak helyet szorítani. Így aztán muzsika nélkül zajlott le a bankett, amelyen voltak ugyan toasztok is, de azokat még a felszólalók maguk se hallották. A királyon kívül éltették gróf Tisza Istvánt is, mint a magyar reformátusság egyik legkiválóbb vezérét.

(?) A pünkösdi borongós ünnepi hangulatai is véget értek. Nem az idő volt borongós, hanem az emberek hangulata. Bámulatos, de úgy van, hogy senki sem panaszkodott az okosabban gondolkodók közül azért, hogy szapora zápor kerekedett épen a délután derekán, elrontván vele a kirándulási szándékokat. Sőt sokan kívánták azt, hogy bár napokig esne az eső. És ezt a sóhajtásszerűleg megnyilatkozott kívánságot mintha a pünkösdi szentlélek sugalta volna. Mert szomorubb kilátásu pünkösdsje régen volt Magyarországnak. Az undok politikába belefáradt közönség előtt most legfontosabbak a földmivélsügyi miniszter kijelentései. Azok, amelyek a terméskilátásokról szólnak. Szomorú bulletinek ezek s gazdasági életünk újabb járványos betegségéről tesznek bizonyosságot. A vetések kriminálisan rosszak, a kapás növények egy része teljesen tönkre vágódott, tavaly még takarmány volt bőven, most az se lesz s a mi délibábos rónánk levegős képei is a tönkrejutás arculatát örökítik meg. A legszomorubb pedig a dologban, hogy a helyzet csak nagyon nehezen s akkor is csak épen hogy valamicskét javulhat megfelelő időjárás mellett is. E mellett akora nyár hűvösen lehet ránk a jég-esők révén. A biztosító társaságok pedig egész környéket diszkvalifikálnak, még ott is, ahol kilátás van valamire. Szóval a legsötétebb, vigasztalan jóslatok röpködnek a levegőben és olyik ember joggal kívánja vissza az ominózus 1913-as esztendőt.

(X) A munkásság vigassága volt talán a legőszintébb a nagyerdői pünkösdi ünnepi hangulatokban. Jól esett a szívünknek látni, hogy holmi korcsmai dorbézolások helyett a férfi- s női munkásság ott mulatott a nagyerdei parkban, ugyanugy szórakozva, mint az u. n. felsőbb osztályok a tennis-pályán. Különböző társas játékok zajtától volt hangos a nagyerdő egyik-másik tisztása s vigan ünnepelte pünkösdi királyságát a hajdankori „cicázás” valamelyes modern formában. Örömmel jegyezzük fel pedig mindezeknek a lelket, testet üdítő ártatlan játékok divatba hozását, mely elvonja a munkásságot a korcsmázástól, butikokban való kártyázástól. De egyszersmint aktuálissá tették eme tapasztalatok a nagyerdei játszótérek létesítésének kérdését is. A mely játszótérek egy része a fiatal munkásvilágot illeti meg.

(*) Az öreg Dobos-pavillon is nagyon megérett már az elmulásra. Most derül ki, mikor Debreczennek egyetlen olyan terme sincs, amelyen egy nagyobb szabásu bankettet városunkhoz méltó stílusban lehetne megrendezni. Harminc esztendő viszontagságai nagyon is meglátszanak az öreg épületen. És ez eggyel több okot szolgáltat arra, hogy a nagyerdő általános rendezéséről is komolyan gondolkozzanak az illetékes körök. A nagyerdei fürdő, a maga részben gyógyhatásu vízével, az elhanyagolt, rendezetlen park, mind-mind epedve várják. Debreczen gyöngyszemének, a mi kincset érő

nagyerdőknek boldogabb korszakát, melytől eddig csak a leküzdhetlen por és a vízhiány választott el bennünket. Most, mikor a vízvezeték meg van s így kilátás van a nagyerdői por megregulálására is, ideje lenne megvalósítani a régi szép terveket, melyek útján gazdagabb eredményű jövedelmi forrásokhoz juthatna a város.

(§) A „Halál“ nagy H-val és hatalmas kaszával ugyancsak erősen irtja sorainkat. Persze, hogy az első sorban állók közt visz véghez nagy pusztítást s mi, közelebb lévők eme sorhoz, fel-fel szisszenünk, mikor kartársaink ki-dőltről kapjuk a szomoru hiradást. A Hungária kávéház nagyszalánának valamikori tagjai egymásután követik az „asztalgazdát“ jó Ferenczy bácsit. Elment a héten Porubszky kir. táblai elnök is, a maga fölényesen uri modorával hiányozni fog. Szomoruan, válságos időkben került hozzánk, a „darabont korszak“ izzó hangulatai közt foglalta el méltóságát. És rögtön megnyugovást, békét hozott első elhatározásával, mikor a — most már elmondhatjuk, — csupa merénylet ártatlan letartóztatjait az ő felelősségére bocsájtották szabadon a táblai tanácsban. Beszél-lik, hogy méltó utódja lesz az elnöki székben: Igyártó Sándor főügyész fogja követni, aki zseniális szakidománnyával, nagy lelkiismeretével rá is szolgált erre, — a bírósági szervezkedésünk értelmében, — az övénel egy fokkal mégis magasabb méltóságra.

Gyöngyi Izsó, a kivesző félben levő nagy színész-nemzedék legkiválóbb komikusa, hosszú idők után ismét mint író látogatott el hozzánk. De mint művész is részt vett az Apolló moziban színrekerült moziszekecsében, mely a legjobb moziszekecs azok közül, amelyeket eddig láttunk. A régi népszerű Goldstein Számi szindarab folytatását írta meg Gyöngyi Izsó igen rutinosan, mulat-ságosan. Itt nálunk is nagy sikere volt a Gyöngyi darab-jának, ugyancsak a közreműködőknek s az Apolló színház nézőtere minden este telve volt. — Ma szombaton és holnap vasárnap kerül még színre a moziszekecs, melyet őszintén és nagyon lelkesen ajánlunk a közönség figyelmébe.

(V) A vendéglősök rendőri felügyeleti díját eltöröltetni kívánja a debreczeni kereskedelmi és ipar-kamara is, amelyhez az erről szóló szabályrendeletet véleményezés végett leküldte a miniszter. És ez nagyon is helyes, mert a közönség, amely abban a véleményben volt, hogy egy rókáról nem lehet két bőrt lehuzni, nagy mértékben csalódott. Igen is a debreczeni vendéglősök, korcsárosok és kávéosok voltak azok, akik két bőrt vedlettek le adóterhek alakjában s bár mint polgárok fizették az adókat csupán azért, mert Debreczennek rendőrsége van, még külön 40—120 korona évi illetéket fizettek. Hogy mi jogon? Ezt a város nem tudta indokolni, erre a kérdésre mindég csak a szokásjogot tudták felhozni illetékesek. Szóval, mint a mai kor szellemével össze nem egyeztethető önhasfelmetszést, harikarit, ugy tartották érvényben ezt a szokást is. Az ipar-kamara állásfoglalása után most már kétségtelen a rendőri díjak eltörlése.

(I) Semmi sem jellemzi úgy ennek a mai irigykedő, kenyérharcos világnak a tartalmatlanságát és sivárságát, mint az a meggondolatlan okvetetlenkedés, mellyel egyik helyi lapban egy ismeretlen cikkíró ur a Márk Endre udvari tanácsos részéről nagylelkűen felajánlott iskolának szánt épületről ki-mondja, hogy az egészségtelen s a kívánt célnak nem

megfelelő. Hát igazán semmiképpen nincsen megvédve az emberi jóakarat a támadások ellen még akkor sem, ha igazán önzetlenül szolgálja a jótékonyt? Ma úgy látszik, a legjobb szándékot is félreismeri a kishitűség, az önzés. Dehát senki jó ember ne csudálkozzék ezen. Hiszen a vaknak hiába beszélnek a szinekről, az önzés pedig sohasem fogja megérteni az önzetlenség nyelvét.

(X) Erdei hangula ok. Kint sétálunk az erdőben, ott a fenyőfás parkban. A barnult tükkel szőnyegezett földre letűz a napsugár. Gyönyörű az erdő, friss és illatos. A fenyőerdők ritkán jókedvűek, de ez most olyan, hogy az embernek önkéntelenül is mosolyra nyílik a szája és écnkelni szeretne. Tréfálunk és nevetgélünk, hangosan beszélünk, sokkal hangosabban, mint otthon a saját szobánk négy fala között szoktunk. Így sétálunk át az erdőn. A közepe táján, egy nyájas tisztáson, ahol a park véget ér, egy kis társaság majálistozik. Amint messzebről jövünk, halljuk, hogy ép oly hangosak és jókedvűek, mint mi vagyunk. Az enyhe szél vidám nótázást hoz felénk, s mi önkéntelenül is átvesszük a dalt. Egyik barátom füttyöl s egyik hölgy dudol. Aztán közelükbe kerülünk, s mikor kiérünk a tisztásra, az a társaság hirtelen elhallgat, s némaságra kényszerít bennünket is. Egy pernyi kínos némaság. Aztán a padon ülők valami furcsa, erőltetett nevetésben törnek ki, mintha közülök valaki egy jó viccet mondott volna el. Nem az előbbi jókedvű kacagás ez, hanem valami egészen hideg és üres nevetés. Ugy érzem, mintha ezek ott a padon most szégyenlenék előttünk, hogy örülni tudtak, tisztán és őszintén a természet szépségének. Hogy banálisnak és naivnak hiszik a maguk gyönyörűségét, s most el akarják leplezni előlünk, inkább azt a látszatot kelte, hogy rajtunk nevetnek. Hát nem furcsa ez? A fák visszaverik a gunyos és hideg kacagást. Mintha a visszaverődött hang rájuk szállna vissza, mintha saját magukat nevetnék ki ez oktalan szégyenkezéssel, amellyel egy igaz és őszinte érzésüket takarják el. Ki tudja, talán éppen az egyetlen szép és becsületes érzést, amely bennünk van?

— Bookmaker iroda Debreczenben. A 23 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő Horner budapesti cég fiókirodát nyitott városunkban. A bookmaker irodahelyisége Piac-utca 41. szám alatt, a Lusztig-féle házban van s működését már megkezdte. Elfogad az összes bel- és külföldi versenyekre startfogadásokat és a főbb versenyekre előnyös fix fogadásokat. Halmazott fogadások köthetők, Double és Triple eventek stb. A hézagpótló intézmény élén Horner Arthur áll, aki kiváló szakember s emellett teljes garanciát nyújt a vállalat elsőrangúsága mellett a debreczeni sportbarátoknak. — Telefon 10—11.

Janátka' Alajos kereskedelmi és műkertészeti telepe a Szoboszlói-úton. (Virágüzlete Debreczen, Piac-u. 59. sz. Telefon 8—44. Telefon-telep 10—46.)

APOLLO
MOZGÓ SZÍNHÁZ.

Szombaton és vasárnap
Ifj. Goldstein Számi, a házasságközvetítő.
A legjobb magyar moziszekecs.
Gyöngyi Izsó fellépésével, Horváth Kálmán, Désy Alfréd szereplésével

Számozott helyek. — Jegyek előre válthatók délelőtt 10—12 óráig az Apolló pénztáránál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

J. F.-né (Helyben). Nagyon örültünk a szép üdvözlésnek a *Jegyzetekért*. Az igazán édes meglepetésért meg éppen hálás köszönettel adozunk.

M. J. (Helyben.) A „*Hungária*“ kávéház kis piccolója, mint ama lap nyilvánosságának egyedüli letéteményese figyelméből mi is olvastuk a rólunk szóló sorokat. Ugy éljen a feje, mint ahogyan igazat mond a szubvenció dolgában. Hogy az előfizető és hirdető közönség kitüntetőleg támogató bennünket, a miatt pedig csak hadd fájjon a feje.

T. J. (Nagyhát.) Köszönet. Gyakrabban is szerencséltehetne bennünket. Szép üdvözlőket küldünk csendes tuszkulámumába.

GAMBRINUS

..... SÖRCSARNOK ÉS ÉTTEREM

DEBRECZEN, PIAC-U. 28.

..... A VÁROSI BÉR-PALOTÁBAN



A mai kor igényeinek a legdisebbben modern, világvárosi berendezéssel. Utcái pálmakert a passagiban. Páloly rendszer. Nagy gonddal kezelt konyha. Zona rendszerinti villásreggeli különlegességek. Speciális délutáni uzsonnák. Meleg konyha éjfélig. Havi étkezések a legméskeltebb áron. Kétféle kőbányai sörök. Pilseni őslorrás (Urquelle). Müncheni Paulauer sör. American-bar rendszerü italkimérés. Különleges likőrök poharank nti kimérése. Saját szőlőtelepemen termelt borok kimérése. Tokaji szőlőmön termelt boraim klmérése. Előzékeny kiszolgálásról gondoskodom és kérem a nagyérdemű közönséget, hogy eddigi kegyes pártfogásukat ezen új vállalatomnál is fenntartani szveskedjenek.

MÁRKUS JENŐ vendéglős.

462—1914. vh. sz.

Árverési hirdetemény.

Dr. Kemény Móríz debreczeni ügyvéd által képviselt Debreczeni Takarékszövetkezet végrehajthatónak végrehajtást szenvedő elleni 1352 korona tőke, ennek 1912. év szept. hó 13. napjától járó 8% kamata és eddig összesen 316 korona 42 fillér perköltség erejéig a debreczeni kir. járásbiróság 1913—V. 2602. számú kiküldő végzése folytán a végrehajtást szenvedőnél 1913. évi április hó 29-én biróilag lefoglalt és 900 koronára becsült ingóságokra az árverés elrendeltetvén, annak — a felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek, Debreczenben, Piac-utca 32. szám alatt leendő megtartására 1914. évi június hó 18-ik napjának délelőtt 10 óráját tűzöm ki, amikor a foglalás alatt levő butorok és egyéb ingóságok, — amennyiben időközben részfizetés történt, annak betudásával, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1914 május hó 27-én.

Gáll Vilmos, kir. bir. végrehajtó.

1012—1914. v. k. sz.

Árverési hirdetemény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1914. V. IV. 243/5. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Aufricht és Goldschmied részére debreczeni lakostól 479 kor. 20 fill. tőke, ennek 1911. év június hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 77 kor.

46 fill. perköltség erejéig 1913. évi március hó 29-én biróilag felülfoglalt és 704 koronára becsült butorok, hordók és egyéb ingóságok 1914. évi június hó 10-én, délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Debreczenben, Péterfia-u. 27. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi május hó 24-én.

Oláh Géza, birói kiküldött.

909—1914. v. k. sz.

Árverési hirdetemény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1914. V. IV. 216/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Kormos Mihály részére debreczeni lakostól 241 kor. 08 fill. tőke, ennek 1912. év okt. hó 1-ső napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 80 kor. 06 fill. perköltség erejéig 1914. évi március hó 21-én biróilag lefoglalt és 2411 koronára becsült zongora, butorok és egyéb ingóságok 1914. évi június hó 13-án, délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Hunyadi-u. 25. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1914. évi május hó 14.

Oláh Géza, birói kiküldött.

Vendéglős és kávék urak figyelmébe!

Allandó nagy raktár áll rendelkezésükre nálam **Reserve, Casinó, Talizmán és Törley** pezsgőkből,

Lindenfeld J. Jenő

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében
Pénzügyi palota. Telefon 79. szám.

FIGYELEM!

F LANTOS
CSIPKEÁRUHÁZÁBAN
SAS-U. 4.



Tiszta selyem harisnya minden színben párja . . . 3 korona 50 fillér.

UJÍTÁS A ROYALBAN!!!

„ROYAL“ REGGELI:

CCCCCCCCCCCCCC

CCCCCCCCCCCCCC

Kávé, tea, vagy kakaó mézzel és vajjal . . . **ötven fillér**,
sonkával és tojással **egy korona**.
Royal villásreggeli sörrel és kenyérrel . . . **negyven fillér**.

MEGNYILT AZ ÉTTERMI KERTHELYISÉG.

